

Datum
2018-05-25

Diarienummer
2018-0082

Er referens
S2018/02703/SF

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
103 33 Stockholm

Fortsatt utbetalning av garantipension inom EES och Schweiz (S2018/02703/SF)

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) tillstyrker förslaget om att garantipension och garantipension till omställningspension ska kunna lämnas till den som bor i annat land som ingår i EES eller i Schweiz och att frågan utreds vidare (avsnitt 4.1).

ISF har vissa synpunkter på ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna (avsnitt 4.2).

4.1 Fortsatt möjlighet till utbetalning av garantipension vid bosättning i EU/EES-länder och Schweiz.

ISF tillstyrker förslaget om att garantipension och garantipension till omställningspension ska kunna lämnas till den som bor i annat land som ingår i EES eller i Schweiz förutsatt att personen uppfyller kraven på försäkringstid enligt socialförsäkringsbalken. ISF tillstyrker också att frågan om reglering av rätten till garantipension vid bosättning i annat land utreds vidare.

Tiden för att bereda ärendet har varit kort. Även den tid som ISF har haft till förfogande för att ta ställning till förslaget är kort. Det är därför lämpligt att frågan utreds vidare. Den korta remisstiden innebär samtidigt att det har varit svårt för ISF att bedöma konsekvenserna av de föreslagna reglerna. Det är viktigt att inte försätta de som i dag får garantipension utbetald vid bosättning i EES eller Schweiz i en situation där utbetalning upphör. Det är också önskvärt att de som i framtiden beviljas en svensk garantipension ska ha möjlighet att bosätta sig i nämnda länder och ändå ha ett ekonomiskt stöd som innefattar

svensk garantipension om ett sådant behov finns. Men ISF har svårt att bedöma om utbetalning enligt de föreslagna reglerna kommer innebära att situationen blir oförändrad för de som berörs. I den fortsatta utredningen är det en viktig aspekt. En annan viktig aspekt som bör hanteras i den fortsatta utredningen är att de regler som ska gälla framgent innebär en likabehandling av de som har ett arbetsliv helt och hållet i Sverige och också fortsätter leva sitt liv som pensionär i Sverige, de som har ett arbetsliv delvis i Sverige och delvis i ett annat EES-land och därefter lever sitt pensionärliv i Sverige samt de som delvis arbetat i Sverige och delvis i annat land men som pensionär lever i annat EES-land.

ISF anser också att det är viktigt att kommande utredning beaktar hur förmånerna garantipension för personer födda 1937 eller tidigare, garantipension till änkepension samt sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning förhåller sig till de regler som ska gälla.

4.2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

ISF har vissa synpunkter på ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Argumenten mot att förslaget endast skulle vara tillfälligt framgår inte av promemorian. ISF vill belysa att det finns flera argument som talar mot att införa en tillfällig lagstiftning.

För det första finns risken att lagen förlängs och permanentas utan att det har varit den ursprungliga avsikten, och då med ett bristande underlag.

För det andra riskerar den regleringen skapa en osäkerhet för de människor som berörs av förslaget. Den tillfälliga lagen innebär att garantipensionen kan utbetalas under vissa förutsättningar och begränsat under 2019. Detta riskerar att skapa oro hos den enskilde.

För det tredje är det inte svårare att ändra i en permanent lagstiftning än att ha en tillfällig lag. Önskar regeringen inte ändra något efter år 2019 undviks arbete med ett lagstiftningsärende om lagen som införts inte behöver förändras.

Av de föreslagna övergångsreglerna framgår att förmånen inte får beräknas till ett lägre belopp än det belopp med vilket förmånen tidigare har lämnats till den försäkrade. Denna del av övergångsbestämmelserna skulle med fördel kunna framgå av en bestämmelse i en paragraf i lagen. Detta på grund av att bestämmelsen är så pass avgörande för de som berörs och därmed tydligare

kan bidra till att minska den eventuella oro som lagändringen annars kan innebära. Bestämmelsen kan även behöva förtydligas.

Detta yttrande har beslutats av stf. generaldirektör Marie Seiboldt. Åsa Barat Ullenius har varit föredragande. I beredningen har också Linnéa Haglund och Dan Ljungberg deltagit. Vid den slutliga handläggningen har personalansvariga Angela Berthelsen, samt enhetscheferna Erik Janzon och Ola Leijon deltagit.

Marie Seiboldt
Stf. generaldirektör

Åsa Barat Ullenius
jurist